

A TENGERPART

NAPILAP.

IV évfolyam.

FIUME, vasárnap, 1907. november 3.

247. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
RIVA SZÁPARY, ADRIA-PALOTA.
TELEFON 875. SZÁM.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy hóra 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

A pillanatnyi politika.

Egy budapesti újságban, még pedig, ha nem csatlakozunk, az alkotmánypárt hivatalos organumában egy közlemény jelent meg Fiuméről és annak békeségéről, valamint annak hazafias mivoltáról egyaránt. A cikk szellemesen gróf Nákó Sándor kormányzót beszélgeti. Hogy a „szellemesen“ megjegyzés a cikke, vagy a kormányzóra vonatkozik-e, annak eldöntését mi nem vállaljuk magunkra, csak éppen annyit jegyzünk meg, eltekintvén a „szellemesség“-től, hogy — igazság egy garas ára se volt benne. De nem is ennek a kedvére lett az a cikk meggyártva „kinnal a kin emberének“, hogy szabadjon Petőfiből citátumokkal értékessé tenné sorainkat; hanem csupán avvégből, hogy a nemzeti haza olyannak ne láthassa Fiumét, amilyen színben pörére vetkezett, vagy közlőre fest. Ezt pillanatnyi politikai érdekek megkivánhatják; de a mi, magyarok érdekei nem, akiknek nincsenek pillanatnyi politikai érdekeink, hanem örökösök; s nem célunk egy párttal kötött paktum értéktelen gondolatáért lefegyverezni egy egész országot, amely a *Fiume meghódítása* nevében a saját fegyverével évtizedek óta harcban áll. Amint harcban állott még nem rég a kormányzó is, aki egy más lap hasábjain, a Budapesti Hirlapban, nemcsak politikai tendenciával, hanem személyes éllő nyilatkozattal is izgatta fel a közvéleményt s magát Fiume városát, éppen úgy, mint önmagát.

Minket nem. Minket régen izgatott Fiume kérdése. Már csak azon az alapon is, mert régebb idő óta ismerjük az országnak ezt a bakafántos részét. Megismertük pedig nem az élettelen hivatalos akták poros kötegeiből, hanem magából abból a népszellemből, amely itt az állami integritásunk ellen gyűjtő az ő fegyvereit, lehetetlenné téve itt minden magyar nemzeti aspirációt. Már pedig erről senki pillanatnyi politikája érdekében nem mondunk le. Ezen az alapon állva pedig bátran a szemébe nézünk minden pillanatnyi politika érdekében ellenünk kovácsolt rágalomnak. Annak a rágalomnak is, amely azt állítja rólunk, hogy botrányokkal verjük tel a város nyugalalmát, amely rágalom azonban nélkülöz annyi bátorságot és önbizalmat, hogy nevünkön szólítson bennünket. De mi megnevezük magunkat. Mi vagyunk azok az emberek, akik a botrányoktól sem riadnak vissza, hogy az állam érdekei itt megvédessenek (bár az állam pillanatnyi politikájú közegei üldözzenek is emiatt minket) és mi vagyunk azok a vakmerők, akik a nemzeti javak és kincsek Fiumében való kivívása jegyében még a botrányok feneketlen mélységét és szakadatlan láncolatát fogjuk a város nyakába zudítani, fölrázzván vele az ország minden lelkiismeretes sajtóorgánumát. És nem maradunk magunkban ebben a harcban, mert egy következetes akció, tessék elhinni, ha nem

is magas poleról indult meg, nagyobb és több hívekre lel, mint a pillanatnyi politikai érdekből való politikai békébe és háboruba való lavirozgatás. A mi csak pillanatnyi ideig őrizheti meg az ő komolyságát, de örökkön-örökre nevétsége marad.

A küzdelmet azonban meg kell különböztetni a botránytól. Mi olyan személyes dolgokat, amiknek semmi közük sincs a közérdekhez, soha sem fogunk bolygatni. A közérdek, illetőleg az állami és nemzeti érdekeink ellen megindított akciókra pedig mi mindenkor megfelelő reakciót tudunk támasztani, vagy, hogy elhárítsuk magunkról a reakció kifejezését: a nemzeti érdekeinkért támasztott akciónk ellenében a szarvát törjük minden reakciónak, ha az pillanatnyi politikai érdekből békének is nevezeti magát.

A horvátok.

A képviselőházban újra megkezdődtek a végnélküli horvát beszédek. A horvát koalíció egyelőre, a saját kijelentései szerint, csak vitázik. Tényleg nem is lehet obstrukcióról beszélni, amikor még csak néhány napja tart az a vita. De érthető a türelmetlenség, amelylyel az egész Ház, sőt az egész ország fogadja az idegen nyelvű meg nem értett agyonbeszélést.

Ha nem is obstrukció ez, annyit tud mindenki, hogy nem is normális állapot. Normális viszonyok között az, aki magyarul a magyar országgyűlésen nem beszélhet, az a politikus és az a párt, talán szintén tenne egy-két elvi nyilatkozatot de mindenesetre tartózkodnék a mérvadó emberek türelmének ilyen foku igénybevételétől.

Az ilyen beszédözönben ugyanis, — amely idegen volta miatt senkinek az elméjéhez közel nem férközhet — hiányzik a politikai nyilatkozatok legfontosabb kelléke, az a lehetőség, hogy a beszéd, a meggyőzés utján kapacitálják akárcsak egyetlen embert is.

Az a kérdés tehát, sikerült-e horvátoknak egyetlen képviselőt is magukhoz hódítani horvát beszédek révén? Pizonyos, hogy nem. Ellenkezőleg. A Ház munkaképességének csökkentésével antipátiát szereznek még ott is, ahol egyébként bizonyos jóindulattal viseltettek a horvát törekvések törvényes része iránt.

A beszédarádat nő és növekszik a politikai világ türelmetlensége is. Kinek beszélhetnek tehát a horvátok? Ők maguk teljesen egyetértenek szertelen törekvéseikben, legalább kifelé az egyetértést mutatják. Ők maguk tapsolnak, amikor a türelmetlenül, mindent elnyomóan soványsza horvátok „elnyomtatásáról“ beszélnek. És tapsolnak, mikor egyik-másik szónok az idő kitöltése céljából a legbadaarabb sületlenségeket hordja össze.

Valóban nehéz megállapítani, a horvát agyonbeszélés célját és hasznát, nehéz még horvát szempontból is. Őket magukat nem kell kapacitálni, a magyarokat nem lehet. Marad egyetlen lehetőség: hogy hazabeszélnek, hogy az ott hon maradottakat akarták megindítani, hogy horvát véreiknek akarják megmutatni, milyen fáradhatatlanul végzik ők itt Budapesten nygnevezett kötelességüket.

Ez érthető, vagy legalább is megmagyarázható szempont. De még mindig megfelelnek egy momentumról. Arról, hogy maga Horvátország is már rég nem lát kötelességteljesítést a beszédek e meg nem szünő tömegében. Horvátországban erősen terjed a kiábrándulás. A horvát nép látja, hogy éppen a beszédekkel akadályozzák meg képviselőik a cselekedetet. Hogy az antipátia, amely a képviselők magatartása miatt Magyarországon kél, Horvátországban ártatlanokat is sújt. Az a tragikus sors éri hát ezeket az urakat, hogy míg idelelnem nem tudnak eredményt elérni, odahaza, a nép között gyökereiket veszítik.

Azoknak, akik untalanul azt hirdetik, hogy ők népképviselők, kétségen kívül szomorú sors. De megérdemelt sors.

A kis magyar tengerészek.

Magyar tengerésznevelés.
Az iskolahajó. — A fiumei javító iskolahajó. — Az „inclita mularia.“

Öt kis levente érkezett Fiuméba, hogy a Magyar keleti hajóársaság „Orsova“ gőzösén, amely most teszi első nagyobb tengeri útját, szolgálatát megkezdje. Az országos gyermekvédő liga jóvoltából lesz az öt kis fiúból tengerész. Ez a humánus egyesület tette nekik lehetővé, hogy tengerészekké legyenek, amikor megállapodásra jutott a hajóársasággal erre né ve.

Öt levente nem nagy szám, de azért valami. Újabb bizonyítéka, hogy a magyar társadalomban kezd megnyilatkozni az a helyes tölfogás, hogy magyar tengerészgárdát kell nevelnünk. Az öt fiu tehát bevezetője egy nagyobb szabású mozgalomnak, amelyet most már tulajdonképpen a kormányknak kell a kezébe vennie. Az iskolahajó létesítésére megindult mozgalmat ugyanis a kormány gyöngyöztette, amikor a szabadhajózási törvénybe fölvetve az iskolahajó létesítését is. Az iskolahajó természetesen máról-holna nem készülhet. Ahhoz egálább is egy esztendő kell. Csakhogy ne gondoljuk ám, hogy az iskolahajó egy éven belül meglesz. A kormányknak még nem jutott ideje ahhoz, hogy az iskolahajó létesítéséről gondoskodják. Azután meg nem elegendő ide az intézkedés. Egyéb is kell hozzá, amire aligha van fedezet az államháztartási budgetben. A pénztelen állapot hátráltatja az iskolahajó létesítését.

S addig míg a magyar tengerészet egyre csak az iskolahajó hiányát látja, Ausztriában egy magánember ajándékozta meg az államot az iskolahajóval. Nálunk persze ilyen lelkes ember (aki a lelkeségén felül ezeket is tud ilyen célokra áldozni) elvétve akad.

Az Országos gyermekvédő liga öt leventéje tulajdonképpen a jövőben magyar tengerészet előhírnöke. A liga ezzel az új iránnyal kívánja megoldani a magyar iskolahajó vajudó kérdését, magyar tengerészgárdát nevelni s talán előbbre viszi azt a célt, hogy a magyar lobogó alatt járó magyar névre keresztelt hajókon csakis magyar szó járja.

Az Orsova hajó, amely most érkezett Angliából Fiuméba, rendkívül alkalmas a gyermekek fölvetelére, mert a hajó tisztikara magyar emberekből áll. Ez az öt magyar fiu tehát nem fog elidegenedni, nem fogja a magyar szót még a tengerentúli országokban sem elfeledni.

Ez az eszme teljesen új és célravezető. A

gyermekvédő liga ezuttal bebizonyította, hogy nemcsak a gyermekvédelem, hanem a magyar nemzeti érdekek szolgálatában áll. Nem mert ezt az első öttagú kis tengerészcsapatot az „Orsova” hajón elhelyezte, hanem mert ezzel az eszméjével utmutatással szolgált a többi hajóstársaságnak is. A Magyar Keleti hajóstársaságnak „Kelet” hajóján szintén magyar a tisztikar. Bizonyosan erre kerül a második kis tengerészcsapat. Ezzel azonban nem szabad betegezni az akciót. Tudunk még számtalan magyar nevű magyar és osztrák lobogó alatt járó gőzöst, amelyen magyar legénység végzi a szolgálatot. Ott vannak az *Atlantica* hajóstársaság összes gőzösei és az *Adria* hajóstársaság számos gőzöse. Ezeket kényelmesen elhelyezhet a liga magyar fiukat, hogy tengerészeket neveljen belőlük. Azt hisszük, hogy a hajóstársaságok készséggel felajánlják erre a célra a gőzöseit. Hiszen a kis magyar tengerészek kedvvel, ambícióval lépnek majd a hajóra és elsősorban is a hajóstársaságok érdeke az, hogy jó magyar tengerészeink legyenek. Ennek a célnak a szolgálására talán még tovább is mennek a hajóstársaságok. Azt hisszük, hogy úgy az *Adria*, mint az *Atlantica* tartásdíj fizetése nélkül is elhelyezi a kis magyar tengerészeket hajóján. Így azután sikerül magyar tengerészgenerációt nevelni.

A fiumei községtanács (meg ne sértődjék, hogy így nevezzük) többször foglalkozott egy városi iskolahajó létesítéssel. Az „*inclita mulieria*” javítóintézetétől szolgálja ez az iskolahajó. A város egy kimustrált iskolahajót akart erre a célra beszerezni. De a haditengerészet intézősége nagyon drágán tartotta s ez volt az ok, hogy a javító iskolahajó még ma sincs meg. Pedig ez is nagy célokat szolgált volna. Egész sereg fiumei gyermeket megmenthetett volna a züllesztől és megszabadította volna a várost ettől a veszedelmes, csinytevő utcai sihedercsapattól.

No de még nem késő. A gyermekvédő liga akciója buzdításul szolgálhatna.

UJDONSÁGOK.

— **Személyi hír.** *Solymásky E.* Oszkár, a Magyar Keleti Tengerhajózási r.-t. igazgatója ma Fiuméba érkezett.

— **Fiumei vasutasok előléptetése.** A kereskedelemügyi miniszter a november 1-től számító előléptetéseknél a fiumei vasutasok közül *Sieber Aladárt* és *Hendel Lajost* a VII. fizetési osztály 3 fokozatából ugyanazon osztály második fizetési fokozatába. *Dely Gyulát* pedig a VIII. fizetési osztály 2. fokozatából ugyanazon osztály első fokozatába léptette elő.

— **Hadihajók útja.** Távirati értesítés szerint a *Leopard* hadihajó két napi tartózkodásra *Singaporeba* érkezett. Innen *Saigonba* megy. A hajón minden rendben van.

— **Magyar szentbeszéd.** *Monsignor dr. Sándorffy Nándor* hittanár november 3-án a *Szent Vito* templomban délelőtt 10.30 perckor magyar egyházi beszédet tart.

— **A „Kelet” emléktáblája.** A Magyar Keleti Tengerhajózási Részvénytársaság kegyeleti emlékéül annak, hogy a bujdosók halmait „Kelet” hajóján szállította haza, bronzemléktáblát készíttetett, amelyet a hajó szalonjában fognak elhelyezni. Az emléktáblán *II. Rákóczi Ferenc* fejedelem reliefje alatt a következő felírás olvasható: „A Magyar Keleti Tengerhajózási Részvénytársaságnak ez a hajója, a „Kelet” szállította vissza Magyarországra az alulírott országos küldöttség kíséretében a magyar nemzet számkivetett hőseinek: *II. Rákóczi Ferenc* Magyarország és Erdély fejedelemének, hőseiké anyja: „*Zrinyi Ilonának*, fiának: *Rákóczi József* hercegnek, hős fővezérének és fejedelmi helytartójának: *székési gróf Bercsényi Miklósnak* és hitvesének: született *gróf Csáky Krisztinának*, vitéz tábornagyának: *gróf Eszterházy Antalnak*, hű főudvarmesterének: *szarvaskendi Sibrik Miklósnak* és a fejedelem mostohaatyjának, a magyar vallásszabadság előharcosának: *késmárki Thököly Imre* erdélyi fejedelemnek drága tetemeit, melyeket ő felsége I. *Ferenc József*, Magyarország apostoli királya, a nemzet közóhajtására a hazába visszahozatott. A drága halmak *Konstantinápolyban* a *St.-Benoit* egyházból 1906. évi október 23-án délelőtt vitettek át a „Kelet” hajóra, hol azok kápolnává alakított helyiségben őriztetettek. A „Kelet” október 24-én reggel tíz órakor

indult *Konstantinápolyból* és október 25-én reggel érkezett *Konstantinápolyba*, hol délelőtt 11 órakor a koporsók a kikötőben váró különvonatra átvitettek. A társaság igazgatósága állván ez időben: *Kilényi Hugó* elnökből, *dr. Brüll Ignác*, *Fellner Henrik*, *Hoffmann Sámuel*, *Oetl Ferenc*, *Simon Jakab*, *Tweedy György* és *gróf Zichy-Ferraris Manó* igazgatósági tagokból. A „Kelet” hajóparancsnoka *Kehrer Rezső* volt. Isten áldása kísérje a hajót, melynek nevét ez a kegyeletes tény megörökítette. Az országos küldöttség tagjai: *dr. Thaly Kálmán*, *Thallóczy Lajos*, *dr. Török Aurél*, *Fraknoi Vilmos*, *bárá Forster Gyula.*”

— **Balla Kálmán pöre.** *Balla Kálmán* pozsony-fiumei színigazgató harmadeve a *Színészlap* lapjában figyelemztetést tett közzé, melyben óva intette kollégáit, hogy *Hirschler Adolf* díszletmesterral alkuba ne bocsátkozzanak, mert ez az ember megszökött az előleggel. *Hirschler* a figyelemztetést sajtópórt indított, a törvényszék azonban *Ballát* fölmentette mert bebizonyította hogy igazat írt. Ma a kir. tábla tárgyalta az ügyet, s *Faludi Jenő* dr. védelme után megerősítette a fölmentő ítéletet.

— **Tengerészkapitányi vizsgák.** A tengerészkapitányi és tisztvi vizsgák e hó 18-án kezdődnek a tengerészeti hatóságnál *Rödiger Ernő* miniszteri tanácsos révkapitány vezetésével.

— **Ingyenes esti tanfolyam felnőttek számára.** A helybeli m. kir. állami polgári fiúiskola tanterületére folyó évi november hó 5-től kezdődőleg négy havi időtartamra felnőttek számára ingyenes esti tanfolyamot nyit. Az előadások minden kedden és pénteken 7-től 9-ig tartatnak és kiterjednek a polgári fiúiskola III-IV. osztályainak tantárgyaira. A tanítás teljesen díjmentes. Beiratkozni lehet az iskola igazgatójánál (Áll. iskolaépület, *Via Ospedale* I. emelet) f. évi november hó 1, 2 és 3-dikán délelőtt 10—12-ig.

— **Színházi élet.** A *Teatro Stabile* di *Roma* ma *Morello „Kivándorlók flottája”* című drámáját adja elő.

A *Fenice* szikörben a *Pathé Frères* kineamatográf cég tart tegnap óta előadásokat zsufoolt ház előtt.

— **Öngyilkosság egy örömtanyán.** *Rosznésky Rezső* 24 éves ulmai fiatalember tegnap reggel 6 órakor egy *Polveria* utcában levő örömtanyán revollverrel mellbe lötte magát. A mentők halálos sebével a kórházba szállították. Állapota életveszélyes. Tettének oka ismeretlen.

— **A „Carpathia”** kivándorlókat szállító *Cunard* gőzös ma délután 1800 kivándorlóval *Newyorkba* indult.

— **Három szenet hozó gőzös.** Mára várnak ide három angol gőzöst, amelyek szénrakománnyal érkeznek ide. Mind a három szállítmány a magyar kir. államvasutaknak szól.

— **Hazafias cselekedet** művel s egyúttal a maga jól felfogott érdekét is szolgálja az, aki a jó magyar gyármányt a külföldinek fölébe helyezi. Hazánkban mindenféle importált fogkrém van elterjedve, de diadalmasan szorítja most e téren vissza a külföldet egy minden tekintetben bevált magyar készítmény: a *Brázy-féle Kalogén* sósórszesz fogkrém, amely a fogakat széppé és éppé, a száját tisztává és illatossá teszi. A *Kalogén*-t gyönyörű tubusban árulják s aki egyszer próbát tette vele, urak, hölgyek, egyaránt hívek maradnak hozzá.

— **A magyar vendéglőbe** ma és holnap *Fehér Poldi*, a jeles magyar zenész kitűnő zenekara vonzza a közönséget. A vendéglőt tulajdonosa teljesen átalakította s most jobban meg fog felelni ama hivatásának, hogy a magyarság találkozó helye legyen.

— **Mozgófényképek.** Az „Edison”-terem (*Fiumara 2. sz.*) legújabb műsorá: *Casa blanca*. (Szenzációs felvételek a harcsterről.) — A bál ing. — Büntett a hó alatt. — A féltékeny kutya.

x **Uj magyar vaskereskedés.** A *Wellmann* testvérek czég nagyszabású új vaskereskedése *Via del Pozzo 2.* (a volt *Rauschel-féle* helyiségben) hétfőn le hó 4-én fog megnyitni.

x **Dr. Keszthelyi Péter** orvos, aki ez időig *Szusákon* folytatta orvosi működését, lakását november hó 1-től *Fiuméba*, *Corsia Deák 30.* (*Ossoninack-féle ház*) I. emelet helyezi át.

Közgazdaság.

Az osztrák tengerészeti politika.

Soha annyi eszme és terv a tengeri kereskedelem fejlesztése érdekében Ausztriában nem merült fel, mint ebben az esztendőben. Ebből is kiviláglik, hogy Ausztria milyen hirtelen módon ébredt öntudatra. A szakemberek rég vettek ott részt annyi gazdasági mozgalomban, mint most. Hogy azután az eszmék és tervek a megvalósulatlanokba veszttek, az teljesen érthető. Az eszmék és tervek között sok volt az utópisztikus, a lehetetlen. Különösen a kereskedelmi tengerészet körül kifejtett akciókban találunk egész sereg lehetetlen és naiv eszmét. Hogy csak néhányat említsük: a quarnerói szigetvasut, *Póla* mint kereskedelmi kikötő, a *medolinoi*, *voloszkai*, illetőleg *prelukai* kikötő terve.

A quarnerói szigetvasut terveit ismerjük. Ausztriának *Dalmáciával* való közvetlen kapcsolatát vélték ezzel elérni. *Wenusch József* mérnök, a szigetvasut tervezője teljesen elkészítette az előmunkálatokat s szinte látni véltük már, mint fogják a hatalmas trajektusok az osztrák vonatokat *Dalmácia* szép földjére vonsolni. A politikai és közgazdasági lapok sokat foglalkoztak ezekkel a tervekkel. Azután egyszerre, mint adott jelszóra, valamennyien elhallgattak. És elhallgatott *Wenusch*, a tervező maga is.

Megkezdődtek a kiegyezési tárgyalások s úgy látszik ezek szolgáltak intő jelképpen a hallgatásra. Az osztrák kormánynak ugyanis nem a szigetvasut volt az ideálja. Ez nagyon sok pénzbe került volna. Aztán még sok hátrányos oldaláról is megismerte a szigetvasutat. gy például a hadügyminiszter ur azzal állott elő, hogy a szigetvasutról szó se legyen. Azt nem lehet háboru esetén használni. Az ellenség hadihajói egyszerűen lehetlenné teszik a közlekedést és ezzel vége mindennek. A kereskedelmi miniszter egyébbel állott elő. Ő meg a nagy vihartól féltette a hatalmas trajektusokat s nyomban más megoldást is javasolt. Minek építsünk mi vasutat *Dalmáciába*? Építse meg a mi számunkra *Magyarország*. Hiszen itt az adott alkalom: a kiegyezés. S így azután a kiegyezés csakugyan meghozta Ausztriának a károlyváros-knini vasutat, amely magyar pénzen épül és osztrák érdekeket fog szolgálni.

S ezzel elvesztette aktualitását a quarnerói szigetvasut kérdése.

A *pólai* kikötőnek nagy kereskedelmi kikötővé való fejlesztésével szintén komolyan foglalkoztak a *Monte Maggioron* tul. Ez a terv azonban csak kevesek tetszésével találkozott. De hiszen érthető is a dolog. Hová tegyék akkor a *Monarkia* sasfészkét? Ausztria (mert hiszen a haditengerészetet nem mondhatjuk a magunkénak) nem dobhatja oda hadikikötőjét a kereskedelmi tengerészet martalékául. Sok milliót kellett ebbe a kikötőbe beleölni, amíg megépült a *pólai* egervár, amely fekvésénél fogva elég kedvező volna egy kereskedelmi kikötő kialakulására.

A *pólai* terv tehát csak terv marad s ma már nincs Ausztriában szakember, aki elő merne ezzel hokakodni. Ellenben új tervek támadtak ennek nyomában. Megszületett a *medolinoi* kikötő terve, amelyet komolyan magukévá tettek a szakkörök. A *medolinoi* kikötő terve a pólaival szemben azt az előnyt is föltüntethette, hogy ez az a pont, ahonnan Ausztria a leggyorsabban juthat *Dalmáciába*. Azután meg *Medolino* rendkívül alkalmas nagy kereskedelmi kikötő létesítésére. Fekvése révén jó védelmet tud nyújtani viharok esetén a gőzösöknek s ezenfelül még az az előnye is meg van, hogy a kiépítése nem sokba kerülne.

Mindezeknek a körülményeknek tulajdonítható, hogy oly melegen érdeklődik *Medolino* iránt ma is az *Orientverein*, ahonnan az új kikötő kiépítésének eszméje kiindult. Az *Orientverein* következetesen folytatja az akcióját s két hónappal ezelőtt bizottságot küldött ki a kikötőnek a helyszínén való tanulmányozására. A bizottság meg is tette a kötelességét s visszatérve a császárvárosba, hozzálatott annak a memorandumnak az előkészítéséhez, amelyet a *medolinoi* kikötő kiépítése érdekében az osztrák kereskedelmi miniszterhez be fog nyújtani. A *medolinoi* terv tehát komoly s nem is tartjuk lehetetlennek, hogy valaha ott csakugyan létesüljön kereskedelmi kikötő.

Hogy mikor? Aztán meg milyen? Vajjon ki tudná erre megadni a feleletet. Az ilyen terveket véletlen körülmények, miniszteri szeszélyek visznek a megvalósulás felé. Annyi azonban bizonyos, hogy *Medolino*ból nem egyhamar lesz nagyszabású kikötő. Talán több évtized mlitával szó lehet erről, de akkor is csupán csak a *dalmát* forgalom egy részének a lebonyolítására lesz hivatott. Nemzetközi kikötőt nem egy évtized munkája terem meg. Ahhoz évszázadok kellene. A legjobb bizonyítéka ennek az, hogy *Fiume* és *Trieszt* kikötőjének fejlődése is három emberöltő szívós munkájának az eredménye.

Hát még *Preluka*! Vajjon ezzel mit akarnak? Avagy ez is komoly terv akar lenni? Ebből ugyan

akkor lézen kikötő, amikor Fiume törzsökös magyar város. Mind a kettő utópia, lehetetlenség.

Trieszt kikötőjéről szoltunk fentebb. Ez a kikötő csakugyan elérte azt a fokot, ahol már nagyszabású nemzetközi kikötőnek lehet nevezni. Nagy a kikötője, a vasúti hálózata, a kikötői berendezései teljesen modernek s a forgalma egyre emelkedik és ma éppen kétszer akkora, mint az egyetlen magyar kikötőváros forgalma. Ez pedig nagy eredmény, amelylyel ki tudja mikor dicsekedhetünk?

TÁVIRAT. TELEFON.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, nov. 25. A képviselőház hét-főn tartja legközelebbi ülését, amelyen folytatni fogják az indemnitás tárgyalását.

A trónörökös halála.

KESZTHELY, nov. 2. Ferenc Ferdinánd trónörökös megbizta Festetics Tasziló gróf titkári hivatalát, hogy falragaszok útján fejezze ki nevében hálóját a polgárságnak az iránta tanusított figyelemért.

Katonák a rendőrség ellen.

ZÁGRAB, nov. 2. Husz közkatoná ma megtámadott egy rendőr (rjáratot). A katonák szuronyal támadtak a rendőrökre és többeket megsebesítettek.

Halálos kardpárbaj.

ÉRSEKUVJÁR, nov. 2. Balogh Jenő föld-birtokos sulyos feltételű kardpárbajt vívott Dani erdőmesterrel. Dani halálosan megsebesült.

Letartóztatott sikkasztó.

BUDAPEST, nov. 2. A rendőrség letartóztatta Szőke Albertet, a Magyar Általános Biztosító társaság tisztviselőjét, aki huszezer koronás sikkasztást követett el.

Szerencsétlenség egy bányában.

SELMECZBÁNYA, nov. 2. Az itteni bányában ma szerencsétlenség történt. Tíz bányász le akart ereszkedni a bányába, de az emelőgép leszakad és öt munkás halálosan megsebesült.

Vasuti szerencsétlenség.

VAJDAHUNYAD, nov. 2. Vajdahunyd és Piski között egy személyvonat ismeretlen okból kisklott. Három utas sulyosan megsebesült.

Megveszett fiu.

SELMECZBÁNYA, nov. 2. Markó János földbirtokos fiát egy veszett kutya megmarta. A fiu veszettség ütött ki és kinjában összeharapta a szüleit. A szerencsétlen fiu a kinokba behalt.

A földrengés áldozatai.

SENPÉTERVÁR, nov. 2. Carabag községet a földrengés teljesen elpusztította. A földrengésnek háromezerkétszáz ember esett áldozatul. A város teljesen rombadólt.

Szoptató anyák

gyönyörködve látják, micsoda erőt és életöröme kölcsönöz nekik a SCOTT-féle Emulsió. Amellett hogy izletes, elősegíti az étvágyat és az emésztést, továbbá

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyet — a halaszt — kerjük figyelembe venni.

erősítőleg hat az egészségre

és az egész szervezetre. De a mellett igen jótékony hatással van a szopós gyermekre is, rózsás szint ad neki, erősíti, tehát kettős a szerető szülők öröme.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50. fillér.

Kapható a gyógyszerárakban.

Felelős szerkesztő: Murai Jenő.

Szerkesztő: Korcsmáros Pándor.

Kiadótulajdonos:

„A TENGERPART” lapkiadó vállalat.

Francia és olasz

nyelvet olcsón tanít kitűnő módszerrel bíró kisasszony. Cím: Piazza del Mercato Coperto 2. sz. III. em. balra.

Előfizetőknek havi 50 korona jó magyar konyha Via Pomerio 6. földsz. (a Magyar Kör épületében). Az étel házhoz is hordatik. — Ugyanott egy szépen butorozott különbejáratu szoba azonnal kiadó.

Egy háromszobás lakás

mellékkelhelyiségekkel kerestetik gyermektelen lakók részére. Ajánlatok a kiadóhivatalba keretnek.

MEGÉRKEZETT!

Fehér Poldi

szegedi hírneves hegedűművész

◀ TELJES ZENEKARA ▶

s máától kezdve egész héten a

MAGYAR VENDÉGLÖBEN HANGVERSENYT TART.

A n. é. közönség b. látogatását kéri

FEHÉR POLDI

HIRTH PÁL

karmester.

vendéglős.

Holnap, pénteken este szegedi halpaprikás.

II. 450—1907.

Kihirdetés.

Kihirdetem, hogy a következő két házasság egymással házasságot szándékozik kötni, u. m.: **Reinold Jakab** nőtlen, vasúti állomásfelügyelő, r. k. vallású, 23 éves, kinek születési helye Németpalkonya, lakhelye Lokve, Modrus-Fiume vm., Reinold Jakab és Neumann Margit fia; **Malek Eugénia** hajadon, r. k. vallású, 17 éves, kinek születési és lakhelye Pécs, Siklósi-u. 36., néhai Malek Pál és Vukalovics Gizella leánya.

Felhivom mindazokat, a kiknek a nevezett házasságokra vonatkozó valamely törvényes akadályról vagy a szabai beleegyezést kizáró körülményről tudomásuk van, hogy ezt nálam közvetlenül vagy a kifüggesztési hely községi előljárósága (illetőleg anyakönyvvezetője) útján jelentsék be.

Ezt a kihirdetést a következő helyeken kell teljesíteni, u. m.: Pécsen és Fiumében a „Tengerpart” cz. napilap után.

Kelt Pécsen, 1907. évi október hó 19. napján.

(Olvashatlan aláírás)

anyakönyvvezető-helyettes.

Leghatásosabb, legolcsóbb és teljesen ártalmatlan

FERTŐTLENÍTŐ SZER a Dr. Wittlin-féle világhírű

„DESODEROL-ZETA.”

Ez új találmányu szer pótolja a lysolt, naftalint, karb It és feleslegessé teszi az összes eddig ismert rovarirtó porokat.

„Desoderol Zeta” tisztítja a levegőt beteg- és gyermekszobákban.
 „Desoderol Zeta” megóv fertőző betegségektől.
 „Desoderol Zeta” megöli a különböző betegségek csirait, bakteriumokat és bacillusokat.
 „Desoderol Zeta” kipusztít minden rovar, úgy int svábbogarakat, poloskát, molyt, hangyát és azok fészkeit.
 „Desoderol Zeta” megszabadít patkány és egerektől.
 „Desoderol Zeta” szagtalanít istállókat, árnyékszékeket, egyéb büzös helyiséget és tárgyakat.

Nélkülözhetlen a háztartásban, nőknél és gyermekeknél testi ápolásra. orvosoknak kórtermekben, iskolákban, laktanyákban, vendéglőkben, kávéházakban és magánlakásokban.

Egyedüli óvszer fertőző betegségek terjedésének meggátlására, egyetlen gazda és allattenyésztő sem nélkülözheti. Biztos szer a sertésvész és lépfene terjedésének megakadályozására.

Utolérhetetlen hatású, permetezés módjára a peronoszpóra és bármilyen más név alatt ismert roványt pusztító rovar, hernyó és gombák ellen.

Gabona magvak elvetés előtt „Desoderol Zeta” oldatban való pácoltatásuk esetén féregmentesek maradnak.

„DESODEROL” vegyi termékek gyárainak magyarországi vezérképvisellete!

Telefon. + BUDAPEST, Akadémia-utca 15. sz. + Telefon.

Raktár: FIUME, VIA CIOTTA 1.

TESSÉK KÉRNI ANTISZEPTIKUS DESODEROL SZAPPANT.

Magyar
cég.**Uj vaskereskedés.**Nagy
választék

Fiume és környékének n. é. közönségét tisztelettel értesítjük, hogy
a Rauschel-féle divatárúüzlet eddigi helyiségeiben

(VIA DEL POZZO 2.)

a legközelebbi napokban

vas-, szárszám-, konyhaberendezési és háztartási
cikkekben nagyszabású új üzletet nyitunk.

Budapesti nagy szakmabéli cégeknél szerzett eddigi tapasztalataink alapján reméljük, hogy nagybecsű vevőink igényeit úgy ár, mint minőség tekintetében a legteljesebb mértékben ki fogjuk elégíteni.

A n. é. közönség szives támogatását kéri

mély tisztelettel

WELLMANN TESTVÉREK.**GAMBRINUS-BUFFET**

VIA LIDO, DANIEL-MOLO ÁTELLENÉBEN.

Van szerencsém Fiume város és környékének t. közönségével tudatni, hogy fenti cím alatt Fiumében gazdagon felszerelt

uzsonna-termet és álló sör- és borozót létesítettem.

Raktáron tartok állandóan friss prágai füstölthús különlegességeket, naponként hozatok valódi bécsi virsliket és azokat helyiségemben melegen is felszolgálom.

Stajer hizlalt baromfiak, kacsák, libák, tisztán kikészítve, hidegen és melegen.

Sajtok, halkonzervek, főtt és sült édesvízi és tengeri halak, befőttek, gyümölcsök, csemegék állandóan raktáron.

A **kőbányai polgári serfözde** sokszor díjazott és közkedvelt világos márciusi és barátságos csaprol mérve, palacksörét jégbe hűtve palackokban is árusítom. Bel- és külföldi boraim a legkitünőbbek.

Szakértelemmel rendezek bufetteket klubokban, családoknál, esküvőkön vagy magánosoknál.

Finom, előzékeny kiszolgálást biztosít

KUHN GYULA.

Szent-István védjegyű Dupla Maláta-sör palackokban.

Villa Dražica
Abbazia.

Szép fekvés, kilátással a tengerre.

Kényelmesen berendezett szobák

= MÉRSÉKELT ÁRAKON. =

„PORKERT“

fényképezési műterme

ABBAZIÁBAN, a Slatina fürdő mellett.

Kitünő felvételek
a nap bármely szakában.

A magyarok legkedveltebb pensiója
és étterme a

SLATINA

étterem és pensio

ABBAZIÁBAN

szemben a Slatina fürdővel.

Gyönyörű árnyas kert. — Kitünő konyha. —
Tiszta italok. — Mérsékelt árak.

Magyarok itt találkozunk!

Kovács I. magyar vendéglője

ABBAZIA

a Bellevue és Auge Gottes között.

Hideg és meleg étek.

— FRISSEN CSAPOLT SÖR. —

MÉRSÉKELT ÁRAKI

Brott Lajos

Fiume Via Germania, (Miculnic és Richtmann féle ház.)

Elvállal mindennemű tisztításokat, ugymint úri-, női- és gyermek-ruhát, kelméket, keztűt, függönyöket és szőnyegeket, valamint butorszövetek, piperéket, kézimunkákat műfestészeti és vegytisztítási célból mérsékelt árak mellett.

Háztól és házhoz szállítás. Levelező-lap elégséges!

A n. é. közönség pártfogását kéri

Brott Lajos műfestő.

KALOGÉN
BRÁZAY, SÓSBORSZESZ
FOGKRÉM, MŰFESTŐ

LEDERER

Pensió és Szálloda ABBAZIÁBAN.

Magyarok kedvenc otthona 85 szobával.

A kurpark közvetlen közelében. Lift. Központi légfűtés. Vízvezeték. Villanyvilágítás. Tengeri és édesvíz fürdők a házban. Árnyas kert.

Tengeri kilátás. Saját házi automobilom a lakók rendelkezésére áll. Telefon. Figyelmes és pontos kiszolgálás. Jutányos árak.

FRUWIRTH & COMP.

Fényképezési cikkek áruháza

WIEN, VI., Gumpendorferstrasse 9—11.

A legmodernebb fényképezési cikkek dús választéka minden árban. — Alkalmi vételek. Nagyító intézet.

MAGYAR

okleveles masseur-arcápoló és
manicure amerikai módszerrel.
Szépségápolás stb. Házhöz jövök
Fiuméba is.

Mme LÁSZLÓ

ABBAZIA, Villa Stella.

Szálloda és pensió Ertl

ABBAZIA.

Reichsstrasse. A kurpark mellett.

Tulajdonos: Trotter Viktor.

A magyarok legkedveltebb lakhelye.

Kitünő és elismert konyha.

Előzékeny kiszolgálás. Mérsékelt árak.

Hotel Pension Herkules
ABBAZIA.

Modern kényelemmel berendezett ház a molóval szemben. — Hires konyha. Családok részére mélyen leszállított árak.

E lapra hivatkozók kedvezményben részesülnek.

Tulajdonos: Wilsch Albert.

Mignon Pensió

Volosca (a moló melletti)

A legszebb és legkényelmesebb
otthon Voloscában.

Figyelmes kiszolgálás.

Mérsékelt árak.

Cinematograf EDISON

Mozgófénykép-terem

VIA FIUMARA 2. SZÁM.

A legszebb és legtökéletesebb vetítési szerkezettel.

Villanyosan szellőztetett s kényelmes üléssekkel berendezett nézőtér.

Állandó előadások d. u. 1/25-től kezdve.

Állandó bérletjegyek is válthatók a pénztárnál.

Hirdetések

felvételnek a

kiadóhivatalban.

Szálloda és Pensió**LACKNER**

ABBAZIA, Reichsstrasse.

Gyönyörű tengeri kilátás majdnem minden szobából.

Magyarok kedvenc lakhelye.

OLCSÓ ÁRAK.

Előzékeny és pontos kiszolgálás.

Fürdő a házban.

Villanyvilágítás.

NYOMATOTT A QUARNERO NYOMDÁBAN, FIUME.